

Narrativa Pere Guixà

Anaïs Nin va escriure diaris, novel·les i narracions

ARXIU

Una vàlida narrativa surrealista

Anaïs Nin és coneguda sobretot pels seus diaris i les cinc novel·les "contínues", com ella les anomenava, entre les quals hi ha *Una espia a la casa de l'amor* (1954), que Labreu edicions va publicar l'any passat.

Ara, del mateix segell, ens arriba aquest recull de contes, publicat el 1944. Aleshores el llibre va passar desapercebut per al lector, però no pas per a la crítica nord-americana menys refractària a la renovació literària europea. L'autora hi va reflectir les seves vivències de París, i hi trobem, doncs, molts clíxés que després han fet fortuna sobre la capital de l'art i la bohèmia.

Nin opta per l'onirisme i el record per construir-se, o amagar-se, rere un jo molt particular, que avui encara suscita magnetisme i interpretacions. Tot plegat es congrua en una sèrie de suggestions i atmosfè-

res que ens desvien de l'estructura habitual del conte, de la qual l'autora no vol saber res, de manera que el llibre traça un camí que o bé podem veure com a únic dins del gènere o bé com una manifestació endreçada i passadora de la narrativa surrealista. La intenció no és sinó transcendir el psicologisme per arribar a una veritat personal més fonda, per accedir a regions inconegudes de la identitat femenina. El resultat és suggeridor.

Hi ha uns quants contes (el recull en té tretze) en què el pes cau en la descripció d'un personatge. Així passa a *El mohicà*, un tipus curiós al París dels anys 30. *Hejda*, en què una dona persa aconsegueix ser ella mateixa i el seu drama "és significatiu de la lluita entre l'Occident i l'Orient", segons deia Nin. *El viatge de l'Ull* tracta del pintor Hans Reicheli. I *Je suis le plus mal-*

Novel·la Jordi Capdevila

Document de denúncia

La xinesa Wing, una noia adolescent educada, respectuosa, bonica, intel·ligent, somiadora i amb passaport ben falsificat, és a punt d'aconseguir la llibertat a València després d'una vida de greuges i patiments. Nascuda en una família xinesa sense recursos, va restar sotmesa des del seu naixement pels seus pares i també per uns germans que eren venerats a la casa pel sol fet de ser mascles. Quan encara era molt petita, una estada a casa de l'àvia li va obrir els ulls a una vida esperançadora. Un somni que va durar poc: abans d'arribar a l'adolescència va ser venuda a una xarxa de tràfic de menors i arribà a les mans d'un proxeneta valencià amb qui va fer un pacte de salvació. Oferiria el seu cos a qui calgués a canvi que la deixés en llibertat el dia que fes els 18 anys.

El dia per fi ha arribat. Podrà decidir com serà la seva vida i ho celebra obrint un dietari on anirà desgranant totes les vexacions sofertes per fugir de la denigrant esclavitud a què ha estat sotmesa. Mentrestant, ordinarà la manera com pensa enfocar la preuada llibertat, el tros de cel que sempre ha desitjat.

El seu testimoni escrit ens explica una infància atterradora amb una família que no li va deixar ni tan sols aprendre de lletra, mentre els seus germans grans estaven destinats a anar a la universitat pel sol fet de ser homes. Des de ben menuda ha de treballar en totes les feines de la casa i ajudar a la parada de peix del mercat dels seus pares. Però les penúries que la van obligar a viure a casa de la seva àvia un temps, li van permetre albirar la joia de viure amb dignitat. Un tast que li durarà poc, ja

que per una miserable compensació econòmica als seus pares va haver d'entrar en una xarxa de prostitució infantil quan només tenia 12 anys.

Si la infància en una família marginal xinesa no era prou cruel, la noia ens explicarà la cadena de sofriments físics i morals que suposa la tortura diària d'haver de satisfer tots els desitjos, frustracions i represions escabroses d'uns homes madurs afamats de carn adolescent i poc magrejada.

Com sortir de l'esclavatge?

Isabel-Clara Simó s'enfrontava a un repte nou en novel·lar un món amb clavegueres massa desconegudes on hi trafiquen mafiosos sense escrúpols que s'enriqueixen ferint la dignitat de milions de persones humanes indefenses. Però creu que ho havia de fer perquè considera que

es tracta d'una "de les xacres socials més punyents de la societat actual". L'autora veu "possibilitats de sortida" d'aquest esclavatge humà i la trama de la novel·la n'és una bona mostra.

El relat és més que res un document de denúncia atractiu i ben narrat de l'infern vital d'una persona maltractada per la família en la infància i que entra al mercat de l'esclavatge. Amb una força de voluntat exemplar i acceptant el cost temporal que haurà de pagar per aconseguir el seu objectiu, acabarà obrint-se pas per la seva dèria d'aprenentatge de la vida amb totes les eines que té a la mà. Uns utensilis ben senzills i que es basen en la voluntat de superació de les dificultats, ampliar coneixements i cercar els camins idonis per foragitar qualsevol dependència externa. Conèixer-se

Poesia

La vida ben llegida

Jordi Llavina

El tercer llibre de Ricard Garcia aprofundeix la línia iniciada amb l'anterior, l'excel·lent *De secreta vida* (2008). Això es veu en l'alternança entre el poema i el poema en prosa. Si de cas, *El llibre que llegies* amplia el ventall temàtic respecte de l'esmentat. Potser és una obra més dinàmica. I així, la comencem a llegir i ens fa l'efecte de trobar-nos amb un personatge que esdevé notari de la intempèrie i el silenci. Algú que té una cura especial a registrar el darrer instant de llum del vespre, la claror moridora; i que ho fa amb l'ànim compassiu amb què l'últim raig del dia del poema *Pietat*, de Josep Carner, s'ocupava de daurar una fulla que estava a punt de caure de l'arbre. La mirada de Garcia se'n revela sempre amb una extrema delicadesa, atenta a copsar "el silenci quiet de cada fulla de cada arbre". Dic bé: la mirada copsa el silenci, de la mateixa manera que és capaç de descobrir com es descarna un carrer o un paisatge, o d'entendre i assumir, en una nit de neu, "que siguin fets de despulls, els records".

Les dues primeres parts reflexionen sobre la intempèrie i una certa desesparança. La pluja s'hi fa sentir, i posa en marxa els ressorts de l'evocació: "la pluja mulla cada racó de la memòria". He escrit *desesparança*. Alguns versos ens la fan avinent d'una manera memorable: "com el furgó de cua t'esmunys en el no-res, / mentre, amb el pes de la por a les cames, / et colgues sota els llençols estripats de la nit". Per altra banda, aquesta poesia, sempre tan a prop de la terra i dels seus cicles naturals, de vegades recorda la lírica oriental i la pràctica de la meditació. Això de viure... expressa un desig de desésser, com també ho fa *Quietud mineral*: "Ja no pensaves les paraules, no les havies de menester." En definitiva, "oblidar-se de viure", com proposava en un poema del llibre anterior.

La memòria, com un guant capgirat

La memòria, o el seu revers, torna a aparèixer en el magnífic *Desmemòria*, el final del qual no em sé estar de citar, per la seva bellesa: "aquest sentiment que de la memòria te'n queda només un guant capgirat i amb les puntes dels dits gastades". L'extrema –i commovedora– concreció d'alguns poemes de Garcia es desenvolupa, amb més propietat, en la tercera part –més estival, més joiosa–. Si en les dues anteriors pesaven la tardor i l'hivern ("un temps d'olors i gustos més pastosos", ens diu el poeta hortonenç de la primera; Valentí Puig va escriure que, a la tardor, "canvien –més denses i sucoses– les cartes dels restaurants"), ara és més aviat l'estiu, el protagonista. L'agost hi treu el cap: "llavors potser el temps fluirà, com el cor de les figues, carnós i dolç".

La precisió –i la concreció– del vers de Garcia no ens abandona mai: ja sigui per descriure una pela de taronja que es crema en una estufa tot perfumant una habitació, ja sigui per recordar el gust d'un tomàquet o la resolució de l'hortolà que, càvec en mà, un peu en un solc i l'altre peu en un altre, canvia el curs de les aigües. Un llibre que té la poderosa virtut de fer companyia al lector. *

ade des surrealistes, en què es dona la veu a Antonin Artaud, en el seu moment més exaltat, tot just l'autora el va conèixer.

D'altres contes són narrats per l'alter ego de Nin, com ara *Dins d'una campana de vidre*, en què es tracta de fer reviure una casa de Louvicennes, on justament Nin va viure amb el seu marit, la seva mare i els seus dos germans l'hivern del 1931. *La casa flotant*, que ens parla dels habitatges dins del Sena. A la nit, la barca viatja en somnis fins allà on el riu s'arruix en meandres, i la imaginació s'allibera de les servituds que a Nin li pesaven en la vigília. I *Naixement*, en què la narradora ens explica, de manera turbulenta i grotesca, el seu avortament (tal com Nin ho assenyala al primer volum dels diaris, en una entrada d'agost del 1934). El menyspreu de les infermeres i els metges no pot arribar mai a juxtaposar-se amb les sensacions internes.

Els contes més interessants

Més interessants són els contes *L'hora del parrac* (ple d'intuïcions sobre la cultura del reciclatge, realment pintoresca i afrosa en aquell inici del segle XX) i *La ratolineta*, una altra peça amb base autobiogràfica, que tracta d'una criada que

La gràcia d'aquests contes és que innova deliciosament la imatge d'Anaïs Nin

Dins d'una campana de vidre

Autora: Anaïs Nin

Traducció:

Ferran Ràfols

Editorial: Labreu

Barcelona, 2012

Pàgines: 114

Preu: 13,50 euros

va conèixer Nin. És un conte que no es pot ben bé parlar d'humorístic; la traducció, en tot cas, n'ha sabut mantenir la mirada còmplice i irònica. No arribem a saber fins on arriba l'embadaliment de la dona i on comença un món interior preservat.

Els qui han conegut Nin per mitjà dels diaris han de llegir els contes *Als carrers del meu laberint* i *El laberint*, en què un passeig pel barri de cada dia, ple d'encaboriments, pot fer-te saltar fins als carrers de Fes. Aquests contes semblen dir-nos que la temptativa d'ordenar la consciència per mitjà de l'escriptura només comporta més garbuixos. "Tenia onze anys quan vaig entrar al laberint del meu diari", se'ns diu.

D'ordinari, el lector coneix Anaïs Nin per mitjà d'una biografia, de la correspondència o, millor, dels diaris. La gràcia de *Dins d'una campana de vidre* (que ja va ser traduït al català el 1988) és que innova deliciosament la imatge de l'autora. I és que aquests contes són una exploració narrativa peculiar, que recull la confiança i l'intimisme per enlairar-los a cotes on el jo narratiu campa més lliurement. La lectura és recomanable sempre que el lector bandegi tot el que s'associa al conte, fins i tot al més modern. Aquest llibre és únic i solitari. *

El llibre que llegies

Autor: Ricard Garcia

Premi Vila

de Martorell

Editorial: Igitur

Montblanc, 2012

Pàgines: 76

Preu: 10 euros

Un tros de cel

Autora:

Isabel-Clara Simó

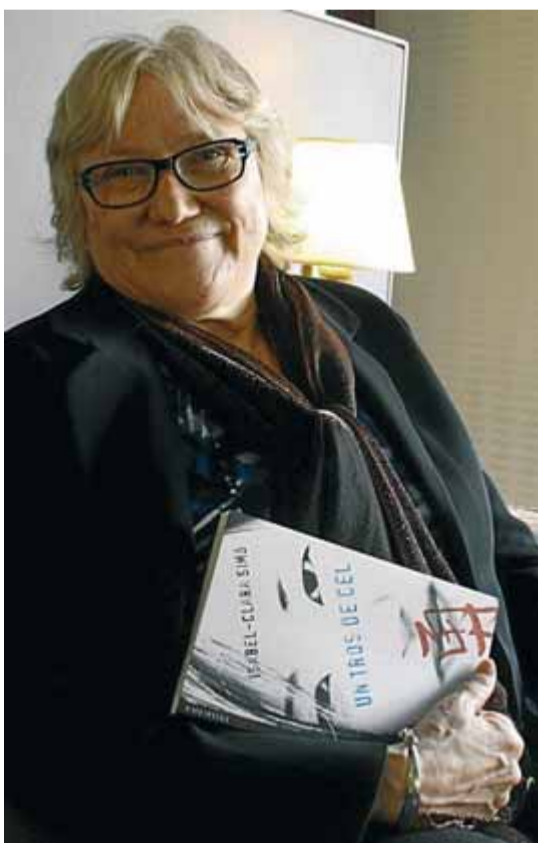
Editorial: Bromera

Alzira, 2012

Pàgines: 207

Preu: 18 euros

Isabel-Clara Simó aborda el tema de les xarxes de prostitució a la seva nova novel·la. ACN

ella mateixa a través de la cultura que ha adquirit amb voluntat de fer-ro li permet decidir el seu futur.

Potser ha estat massa agosarada, l'autora, en la decisió de tractar l'esclavatge de la prostitució infantil amb una protagonista xinesa, amb l'escenari de la seva infància en un país tan desconegut des d'aquí i tan meticulós a salvaguardar les seves intimitats. També és atrevit localitzar el seu alliberament en les clavegueres valencianes del tràfic de menors, amb protagonistes i situacions difícilment creïbles. Però la ficció no té fronteres i l'autora hi tenia tot el dret a fer-ho, així com la decisió d'escollir un desenllaç feliç, com ella mateixa el qualifica.

Encara que potser no ho és tant, de feliç, per les seqüeles afectives que deixen sempre les esclavituds de tota mena. *